

N:o 21.

Ank. till Riksd. kansli den 27 mars 1888, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 5, med anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring i kongl. förordningen angående minderåriges användande i arbete vid fabrik, handverk eller annan handtering den 18 november 1881.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 43, hvilken blifvit till utskottet hänvisad, har herr *A. Brodin* föreslagit, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:ts nådiga förordning angående minderåriges användande i arbete vid fabrik, handverk eller annan handtering, daterad den 18 november 1881, måtte sålunda förändras, att minderåriga, som fyllt fjorton år, finge användas i arbete på samma vilkor, som vid sågverksrörelse eller brädgårdsrörelse vore medgifvet, samt att, om det ansåges nödigt att för vissa fabriker eller yrken göra inskränkning häruti, dessa fabriker eller yrken särskildt måtte specificeras.

Till stöd för sitt yrkande framhåller motionären, att ifrågavarande författning ej visat sig fullt lämplig för svenska förhållanden, hvilket redan framginge deraf, att Kongl. Maj:t, uppå särskilda framställningar af åtskilliga vederbörande, medgifvit *dels* uppskof med författningens tillämpning, *dels* undantag från deri förekommande bestämmelser; och skulle utan tvifvel flera dylika uppskof och undantag medgifvits, om derom i behörig ordning gjorts framställning, men många hafva i stället ej användt minderåriga i sitt arbete, andra antagligen ej rättat sig efter författningens föreskrifter derutinnan.

Vidare anför motionären, att de fabriker, hvilka hufvudsakligen använda minderårige, ej hafva någon svårighet att efterlefva författningens föreskrifter, då de utan olägenhet kunna bestämma arbetstid och raster derefter samt, om så erfordras, indela arbetet i olika lag, men att deremot de industrigrenar, som hufvudsakligast använda fullvuxna personer, men såsom handtlangare och biträden till desamma kunna använda minderårige, hafva stora olägenheter af att följa författningens föreskrifter; att vid sådant förhållande många industriidkare, som förut användt minderårige i sitt arbete, numera endast använda arbetare, som fyllt aderton år, hvaraf följden blifvit den, att en stor del minderårige ej kunna erhålla arbete förr än efter fyllda aderton år, samt att, då de flesta antagligen sluta i folkskolan vid fjorton eller femton år och sedermera få sysslolösa gå och drifva till fyllda aderton år, lätteligen kunde inses, hvilken fara för deras framtid och för samhället som låge i detta förhållande.

Vid 1886 års riksdag väcktes af herr J. Ohlsson inom Andra Kammarerna en motion med hufvudsakligen samma syfte som den nu föreliggande, hvilken motion dervid behandlades af kammarens andra tillfälliga utskott. Sedan detta i en utförlig historik, till hvilken utskottet tillåter sig att hänvisa, redogjort för det sätt, hvarpå lagstiftningen i ämnet så väl i vårt land som i åtskilliga andra länder från början af århundradet intill närvarande tid utvecklats, förklarade utskottet, att, ehuru detsamma ej kunde gilla de grunder, hvarpå dåvarande motionären byggt sitt förslag, utskottet likväl ville för sin del uttala den mening, att en revision af förordningen om minderåriges användande i arbete vid fabrik, handverk eller annan handtering vore i högsta måtto önskvärd, samt att utskottet därför ej skulle hafva dragit i betänkande att med anledning af den väckta motionen till Riksdagen göra en hemställan om skrifvelse till Kongl. Maj:t i ämnet, derest ej förhållandet varit så, att Kongl. Maj:t redan af kommerskollegium infordrat förslag till ändringar i förordningen, men att i följd häraf och då det torde få emotses, *dels* att ärendets utredning så vidt möjligt påskyndas, *dels* att, innan det till slutligt afgörande företages, Riksdagen blifver satt i tillfälle att yttra sig öfver förslag till ny förordning i ämnet, utskottet hemställde, att motionen för närvarande ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda; och blef utskottets berörda hemställan efter föregången diskussion utan votering af kammaren bifallen.

De af motionären framhållna olägenheter vid tillämpning af nu gällande förordning angående minderåriges användande i arbete vid fabrik, handtverk eller annan handtering äro för utskottet väl bekanta, hvadan utskottet anser, att en omarbetning af förordningen, för undanrödjande af dessa olägenheter, är af behovet påkallad; och finner utskottet härvid, i likhet med motionären, att i de fall, då det för vissa fabriker eller yrken kan anses nödigt att undantagsbestämmelser af ena eller andra slaget från förordningens allmänna föreskrifter meddelas, dessa fabriker eller yrken böra i förordningen särskildt specificeras. Deremot kan utskottet icke biträda motionärens yrkande derom, att minderårighetsgränsen måtte tillbakaflyttas till fyllda fjorton år, så att de minderåriga, hvilka uppnått denna ålder, icke skulle af förordningen beröras, utan anser utskottet, att fyllda femton år skulle i detta afseende vara en mera lämplig åldersgräns, hufvudsakligen af det skäl, att skolundervisningen väl då kan antagas vara i de flesta fall afslutad.

Öfver det af 1886 års tillfälliga utskott i dess betänkande åberopade, här ofvan anmärkta förslag till ändringar i förordningen angående minderåriges användande i arbete vid fabrik, handtverk eller annan handtering hafva numera så väl öfverståthållareembetet som rikets samtliga länsstyrelser, hvilka blifvit af vederbörande departementschef anmodade att hvar för sig afgifva yttrande rörande verkningarna af ifrågavarande lagskipning, med särskilda sådana yttranden inkommit, hvarefter jemväl kommerskollegium under den 2 december 1886 afgifvit underdånigt utlåtande i ärendet, hvilket för närvarande är på Kongl. Maj:ts pröfning beroende; och då det sålunda kan antagas, att Riksdagen inom kort sättes i tillfälle att yttra sig öfver det förslag till ny förordning i ämnet, som torde vara att från Kongl. Maj:t emotse, får utskottet hemställa,

att herr Brodins ifrågavarande motion för närvarande icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 27 mars 1888.

På utskottes vägnar:

G. THESTRUP.

Rättelse

i Andra Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 3) utlåtande n:o 21.

Sid. 3, rad. 23 uppifrån *står*: lagskipning
läs: lagstiftning